

The background is a soft-focus landscape with a teal and light blue color palette. It depicts a calm body of water reflecting the surrounding misty mountains and dense evergreen forests. The overall mood is serene and contemplative.

UIT DIEPTEN
VAN
ELLENDEN...

Allemaal anders

18 en 19 september 2018
Antwerpen | Wilrijk – Campus Drie Eiken

**Negende Vlaams
Geestelijke
Gezondheidscongres**

inleiding : drie ijken

epistemologisch niveau

klinisch niveau

ellende ...

antropopsychiatrie

besluit

inleiding : drie ijken

epistemologisch niveau

klinisch niveau

organisatorisch niveau

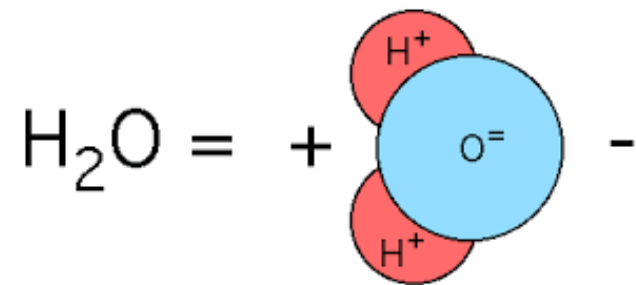
epistemologisch niveau

"Yes, they're all fools, gentlemen. ... But the question remains, 'What kind of fools are they?'"

natural kinds ...

alle stalen water hebben dezelfde microstructuur

→ alle dezelfde aard, soort (*natural kind*)

→ onafhankelijk van

ons,

classificatievoorkeuren,

sociale invloeden

morele overwegingen

financiële stimulansen

...

veronderstel ...

‘mentale aandoeningen zijn *natural kinds*’

→ natuurlijke onderscheidingen

tussen soorten psychiatrische aandoeningen

→ aan te wenden zoals in andere
(natuur)wetenschappen

→ de soort gebaseerd op eigen kenmerken:

deze en geen andere

geldig voor alle vertegenwoordigers van die soort

→ generalisaties & voorspelbaarheid mogelijk

DSM diagnoses ...

1. (te)veel variatie in eenzelfde diagnostische categorie

(‘5 van de 9 kenmerken zijn nodig’)

tussen ‘metaal’ en ‘niet-metaal’

→ geen generalisatie en voorspelbaarheid mogelijk

2. geen substantiële verschillen

tussen de diagnostische categorieën

bv. gebrek aan
energie

→ specificiteit en exclusiviteit

van kern kenmerken & kernsymptomen ontbreken

→ pleidooi voor transdiagnostische onderscheidingen

3. causaal logische verbanden ?

cf. syphilis & *Treponema pallidum*

→ **DSM : De Syphilisverklaring Mankeert**

“In the 19th and early 20th centuries,
the successful demonstration of a single infectious etiology
for general paresis of the insane
led to the idea
that single, discrete causes might exist for other major psychiatric disorders.

**Over a century of increasingly sophisticated neurobiological research
has failed to fulfill this vision”**

(Kendler, Zachar, & Craver, 2011, p. 1144)

conclusie

geen 'natuurlijke' maar 'arbitraire' onderscheidingen

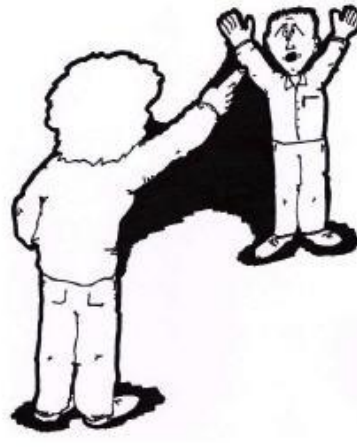
DSM Next: Disorders of Divorce

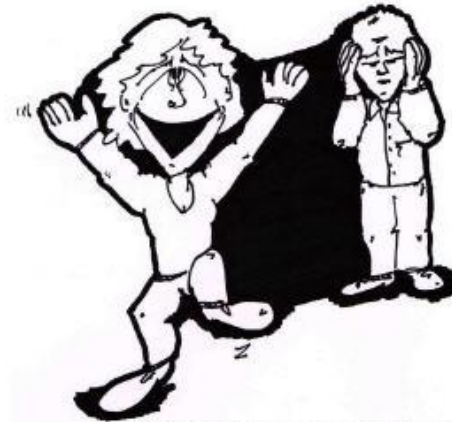
Affection Deficit Disorder

Ignorexia Nervosa

Blamerexia Nervosa

Reactive Detachment Disorder

klinisch niveau

geschiedenis ...

oorspronkelijk enkel bedoeld
als classificatie in de USA
(eind XIX – begin XX) :

welke aandoeningen zijn er?

welke naam?

hoe classificeren ?

(d)*evolutie ...

→ *diagnostisch* classificatiesysteem

→ *leerboek*

* devolutie : het tegengestelde van evolutie

cave : reductionisme ...

“Many of us are besieged by injunctions
to interview and diagnose patients as quickly as possible,
and sometimes even **to eliminate**
our ‘old-fashioned’ and ‘inefficient’ narrative records
that summarize present illness and past history,
replacing them
with **checklists of diagnostic criteria** and **symptom ratings.**”

Nancy Andreasen
former editor of the
American Journal of Psychiatry

advies van de werkgroep DSM HGR ...

- A. Biographical factors
course of life
pathobiography and
treatment history
- B. Existential factors and issues in life
- C. Contextual-interactional functioning

(family, relationships, work, school, leisure).

D. Mental processes,
psychological dynamics,
behaviour patterns,
systemic processes.

E. Biological factors and psychopharmacological models.

uit diepten van ellende ...

e l l e n d e . . .

etymologie

middelnl. *ellende* [een ander land,

het verblijf daar, ballingschap, droevig lot]

stelling ...

DSM,

zowel de classificatie als het denken,

is dat andere en vreemde land

waar de patiënt banneling is

en nog meer

een vreemdeling van zichzelf wordt

labeling

symptoms, symptoms, symptoms, ...

flow charts

objectivering ('ik heb ...') en reïficatie ('ik ben ...')

→ risico: samenvallen met de diagnose

bio psycho sociaal model

what's the problem ?

a human factory

“They shouldn’t allow humans to drive!”

the human factory?

antropopsychiatrie

antropopsychiatrie is
de theorie en praxis van
de **specifiek** menselijke aandoeningen

Leopold Szondi

Hungarian: Szondi Lipót, March 11, 1893 – Küsnacht, January 24, 1986

intuïtief en empirisch

Jacques Schotte (Gent, 1928 – Gent, 2007)

bruggenbouwer en systeembouwer

het DNA van de antropopsychiatrie

- DNA: samengesteld uit 4 basen
- de mens als drift-matig wezen:
4 driftvectoren als basis van het mens-zijn

in gezondheid ...

4 grondcategorieën van het menselijke bestaan

... en in ziekte

4 basispathologieën

perversie

neurose

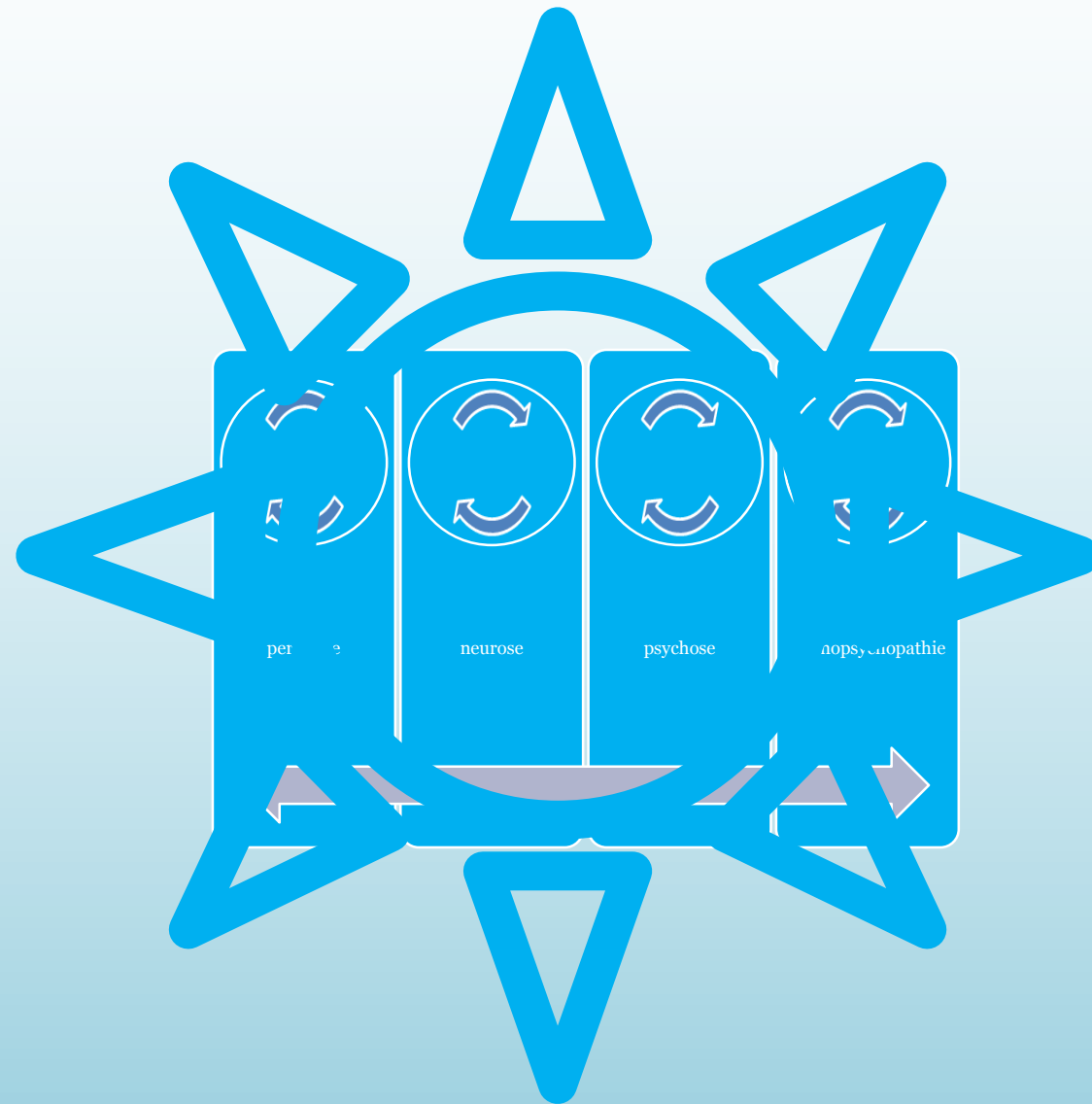
psychose

thymopsychopathie

thymopsychopathie

- stemmingspathologie (manisch depressief)
- toxicomanie
- psychopathie

----- > een waaier aan symptomen

a message *from* Jim ...

~~symptoms, ... symptoms, ...~~

syndrome

S

ONDERLIGGENDE TRANSSYNDROMALE VEERKRACHT

- Affectregulatie
- Slaap
- Impulscontrole
- Empathie
- Vertrouwen
- Altruïsme
- Sociale restrictie
- Emotieherkenning
- Theory of mind (TOM)
- Aandacht
- Geheugen
- Executieve functies
- Beloning
- Stressgevoeligheid
- Perfectionisme
- Zelfgevoel

Hoe vertalen we de klachten naar onderliggende dimensies van veerkracht en kwetsbaarheid

TRANSSYNDROMALE (SPIRITUELE) ERVARING-KLACHT-SYMPTOOM

• Angst	• Hopeloosheid
• Vrees	• Hulpeloosheid
• Paniek	• Waardeloosheid
• Piekeren	• Suïcidaliteit
• Rumineren	• Insomnie
• Paranoïa	• Intrusies
• Betrekking	• Vermijding
• Beïnvloeding	• Craving
• Stemmen	• Dwang
• Euforie	• Drang
• Hyperactief	• Amnesie
• Impulsiviteit	• Inattentie
• Sombereheid	• Desorganisatie
• Anhedonie	• Demoralisatie
• Anergie	• Hyper-TOM
• Derealisatie	• Hypo-TOM
• Depersonalisatie	• Pijn

Welke unieke mix van ervaringen en betekenissen beschrijft deze persoon, eventueel 'vertaald' in standaard taal (symptomen)

DE 15 SYNDROMEN IN DE GGZ

- Angstsyndroom
- Depressief syndroom
- Psychosespectrum syndroom
- Bipolair syndroom
- Dwangsyndroom
- Trauma/stress-gerelateerd syndroom
- Dissociatief syndroom
- Somatisch symptoom syndroom
- Eet/voedingssyndroom
- Waak-slaap syndroom
- Impulscontrole/gedragsstoornis syndroom
- Neurocognitief syndroom
- Persoonlijkheidssyndroom
- Ontwikkelingssyndroom
- Eliminatiesyndroom

Bij welke groep van patiënten hoort deze persoon ongeveer thuis – bij wijze van classificatie

DE 15 SYNDROMEN IN DE GGZ

- Angstsyndroom
- Depressief syndroom
- Psychosespectrum syndroom
- Bipolair syndroom
- Dwangsyndroom
- Trauma/stress-gerelateerd syndroom
- Dissociatief syndroom
- Somatisch symptoom syndroom
- Eet/voedingssyndroom
- Waak-slaap syndroom
- Impulscontrole/gedragsstoornis syndroom
- Neurocognitief syndroom
- Persoonlijkheidssyndroom
- Ontwikkelingssyndroom
- Eliminatiesyndroom

a message *to* the scientific community ...

alle goede dingen bestaan uit ... vier

wetenschapsfilosofie

- het scheermes van Ockham
- de schoonheid en eenvoud van een wetenschappelijk paradigma

het scheermes van Ockham

een filosofisch (hermeneutisch) principe
van
spaarzaamheid

entia non sunt multiplicanda

praeter necessitatem

zijnden mogen niet vermenigvuldigd worden

tenzij dit absoluut noodzakelijk is

‘(...) een eenvoudige, elegante uitleg voor
iets
te prefereren is
boven
een ingewikkelde vol ad hoc ingrepen’

Marnix Verplancke, De Morgen 13 november 2013,
Boeken&Wetenschap, p. 9
recensie ‘Gereedschapskist voor het denken’ Daniel C. Dennett

schoonheid & eenvoud...

True definition of science: the study
of the beauty of the world.

— Simone Weil —

AZ QUOTES

Voor mij is de esthetiek van een bewijsvoering
zeer belangrijk.

Hoe alle chaos in plooien valt door een juiste theorie,
dat vind ik prachtig.

François Englert Nobelprijswinnaar natuurkunde 2013

<https://www.hln.be/wetenschap-planeet/exclusief-interview-met-nobelprijswinnaar-englert~a18d8d87/>

De schoonheid van de BEH-theorie is dat alles op zijn plaats valt,
zei Englert:

"Alles werkt.
De wiskunde klopt helemaal.
Daarom kan de theorie iets voorspellen,
en het mooie is dat al die voorspellingen geverifieerd zijn."

<https://nieuws.kuleuven.be/nl/2014/video-2013-nobelprijswinnaar-francois-englert--het-belangrijkste-is-wat-we-nog-niet-weten>

“Het was een avontuur.
Wij wisten niet waaraan we begonnen
en al helemaal niet waar we zouden uitkomen.

**We zochten schoonheid.
Iets ontbrak in de puzzel van het universum.”**

De Morgen. Focus woensdag 9 oktober 2013. p. 11

antropologie

- gegrond in het DNA van het menszijn

psychiatrie

- als autologe wetenschap (Kronfeld)

besluit

15 syndromen

4 basispathologieën

